

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

Łódź, dnia 31 grudnia 2018 r.

RŁO 610-04/18/AK

DECYZJA Nr RŁO 7/2018

- I.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy naruszenie przez ww. przedsiębiorcę obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niepodawanie w „Umowie pożyczki nr...” lub podczas jej podpisywania wbrew obowiązującym przepisom ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2018 r. poz. 993 i 1075) następujących informacji i dokumentów:

- a) wbrew dyspozycji przepisu art. 10 wskazanej ustawy, informacji na podstawie jakiego zbioru danych odmówiono konsumentowi udzielenia pożyczki,
- b) wbrew dyspozycji przepisu art. 11 wskazanej ustawy przed zawarciem umowy, wyjaśnień dotyczących postanowień zawartych w Umowie Pożyczki w sposób umożliwiający konsumentowi podjęcie decyzji proponowanej mu umowy pożyczki,
- c) wbrew dyspozycji przepisu art. 14 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 wskazanej ustawy nie przekazywanie konsumentowi formularza informacyjnego,
- d) wbrew dyspozycji przepisu art. 30 ust. 1 pkt 20 wskazanej ustawy informacji o możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury,
- e) wbrew dyspozycji przepisu art. 30 ust. 1 pkt 15 wskazanej ustawy informacji o wysokości odsetek należnych w stosunku dziennym w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy pożyczki,
- f) wbrew dyspozycji przepisu art. 30 ust. 1 pkt 21 wskazanej ustawy, nazwy organu nadzoru w sprawach ochrony konsumentów,
- g) wbrew dyspozycji przepisu art. 53 ust. 3 wskazanej ustawy przy zawarciu umowy pożyczki wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy,

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 28 lutego 2017 r.

- II.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ww. ustawy wprowadzenie konsumentów w błąd przez ww. przedsiębiorcę co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania przez nie uwzględnienie w jej wysokości jednorazowej 6% kwoty prowizji liczonej od kwoty pożyczki wypłaconej konsumentowi, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2070), **i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem z dniem 28 lutego 2017.**

- III.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy bezprawne działanie poprzez żądanie przez ww. przedsiębiorcę, wbrew dyspozycji przepisu art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, zabezpieczenia wiarygodności wynikającej z umowy pod nazwą Umowa Pożyczki zawartej z konsumentem w postaci „Weksel własny In blanco” bez formuły „nie na zlecenie” lub innej równoznacznej **i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 28 lutego 2017 r.**

- IV.** Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy wykorzystywanie przewagi informacyjnej nad konsumentem w celu wprowadzenia go w błąd co do możliwości uzyskania w terminie 2 do 3 dni jednego z zabezpieczeń pożyczki wskazanej w umowie polegającego na:

uzyskaniu poręczenia osób trzecich (jeden poręczyciel może zabezpieczyć kwotę 10 000,00 zł), ustanowieniu hipoteki, przewłaszczeniu na zabezpieczenie, cesji należności, cesji praw z polisy ubezpieczeniowej z funduszem inwestycyjnym – cena wykupu, poręczeniu uzyskanego z firmy/instytucji poręczeniowej lub innej formy zabezpieczenia wskazanej przez klienta spełniającej wymogi i otrzymania pożyczki,

w sytuacji, gdy Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie posiada informacje, iż w tak krótkim czasie konsument nie jest w stanie dotrzymać wskazanych wyżej warunków otrzymania pożyczki, tj. uzyskać wymaganego zabezpieczenia, co zapewnia Spółce uzyskanie korzyści finansowych z tytułu naliczanych kar umownych i stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 i 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2070) **oraz stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 28 lutego 2017 r.**

- V. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ww. ustawy, wprowadzenie konsumentów w błąd co do obowiązków przedsiębiorcy i praw konsumentów wynikających z ustawy o kredycie konsumenckim, poprzez wprowadzenie w umowach pożyczki zawieranych z konsumentami postanowienia o treści: „Umowa nie podlega ustawie o kredycie konsumenckim”, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 i 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2070) **i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 28 lutego 2017 r.**

- VI. Na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na Ferratum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w związku z praktyką stwierdzoną w punktach I –V sentencji niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania listem poleconym - w terminie 2 (dwóch) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji – do wszystkich konsumentów, którzy zawarli z Ferratum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowy pożyczki, które następnie zostały rozwiązane przez Spółkę, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji z dnia 31 grudnia 2018 r. nr RŁO 7/2018 uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania Ferratum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w zakresie prowadzonej działalności polegającej na udzielaniu konsumentom pożyczek. Treść decyzji nr RŁO 7/2018 dostępna jest na stronie www.uokik.gov.pl.

W związku z powyższym informujemy, że zgodnie z art. 12 ust. 1 ww. ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, w razie dokonania nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został naruszony może żądać m.in. naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych.

Konsumenci mogą dochodzić swoich roszczeń indywidualnie, na drodze cywilnoprawnej, mogą również zwrócić się z prośbą o pomoc do organizacji konsumenckich oraz powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów, właściwych ze względu na miejsce

zamieszkania konsumenta, wykonujących zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony konsumentów.”

VII. Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. 2018 r. poz. 798 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na Ferratum Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie obowiązek publikacji wersji jawnej niniejszej decyzji w całości, w związku z praktyką stwierdzoną w punktach I-V sentencji niniejszej decyzji, na koszt Ferratum Finnase Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, na oficjalnej stronie internetowej tego przedsiębiorcy, w ciągu 7 (siedmiu) dni od daty uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, w ten sposób, że odnośnik do treści decyzji o tytule „Decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO 7/2018 o uznaniu działań Ferratum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów”, sporządzonym czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB -#000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB - #ffffff), o rozmiarze nie mniejszym niż 36px, powinien zostać umieszczony na stronie głównej, oraz utrzymywany jej na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 3 miesięcy (trzech) miesięcy od daty opublikowania na stronie internetowej.

VIII. Na podstawie art. 106 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

1. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **3.037,00 zł (słownie: trzy tysiące trzydzieści siedem złotych)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.a. sentencji niniejszej decyzji;

2. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **4 547,00 zł (słownie: cztery tysiące pięćset czterdzieści siedem złotych)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.b. sentencji niniejszej decyzji;

3. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **4 548,00 zł (słownie: cztery tysiące pięćset czterdzieści osiem złotych)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.c. sentencji niniejszej decyzji;

4. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **3.032,00 zł (słownie: trzy tysiące trzydzieści dwa złote)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.d sentencji niniejszej decyzji;

5. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **3.032,00 zł (słownie: trzy tysiące trzydzieści dwa złote)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.e. sentencji niniejszej decyzji;

6. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **6.064,00 zł (słownie: sześć tysięcy**

sześćdziesiąt cztery złote) płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.f. sentencji niniejszej decyzji;

7. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **3.032,00 zł (słownie: trzy tysiące trzydzieści dwa złote)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt I.g. sentencji niniejszej decyzji;

8. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **4 548,00 zł (słownie: cztery tysiące pięćset czterdzieści osiem złotych)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt II. sentencji niniejszej decyzji;

9. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **6.064,00 zł (słownie: sześć tysięcy sześćdziesiąt cztery złote)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt III. sentencji niniejszej decyzji;

10. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **6.064,00 zł (słownie: sześć tysięcy sześćdziesiąt cztery złote)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt IV. sentencji niniejszej decyzji;

11. nakłada się na **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**, karę pieniężną w wysokości **6.063,00 zł (słownie: sześć tysięcy sześćdziesiąt trzy złote)** płatną do budżetu państwa z tytułu stosowania praktyki wskazanej w pkt V. sentencji niniejszej decyzji.

IX. Na podstawie art. 77 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669) oraz w związku z art. 80 tej ustawy oraz stosowanie do art. 33 ust. 6 ww. ustawy, a także na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, „dalej: kpa”) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów`

obciąża się **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie kosztami** postępowania opisanego w punkcie I - VI sentencji niniejszej decyzji w kwocie **62,40 zł** (słownie: sześćdziesiąt dwa złote czterdzieści groszy) i zobowiązuje się **Ferratum Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie** do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu lub Prezes UOKiK) z urzędu przeprowadził postępowanie wyjaśniające pod sygn. RŁO-405-508/16, mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone oraz mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów na rynku

udzielania pożyczek konsumentom oraz zabezpieczenia tych pożyczek przez przedsiębiorców innych niż banki. Podstawę do wszczęcia postępowania wyjaśniającego stanowiła skarga konsumentka na zachowania Ferratum Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej Ferratum Finanse Sp. z o.o., Przedsiębiorca lub Spółka) wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000526569. W okresie objętym badaniem obejmującym rok 2016 i I półrocze 2017 r. Prezes Urzędu ustalił, iż Spółka w oparciu o zawarte umowy udzielała konsumentom szybkich pożyczek w wysokości od 5 tysięcy zł do 100 tysięcy złotych na okres do 5 lat, których zabezpieczeniem było poręczenie osób trzecich oraz „Weksel własny In blanco” wraz z „Deklaracją wekslową”. W wyniku przeprowadzonej analizy przekazanych przez Spółkę informacji i udzielonych wyjaśnień, zaszło podejrzenie stosowania przez Ferratum Finanse Sp. z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających w szczególności na nie udzielaniu konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji wbrew przepisom obowiązującej wówczas ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Mając na uwadze dokonane na etapie postępowania wyjaśniającego ustalenia, Prezes Urzędu postanowieniem RŁO Nr 1/610-04/18 z dnia 20 kwietnia 2018 r. (dalej: Postanowienie, dowód: karty nr 1-5) wszczął przeciwko Ferratum Finanse Spółka z o.o. z urzędu postępowanie w zakresie zarzutów wskazanych w pkt I-V sentencji niniejszej decyzji, o czy zawiadomił stronę (dowód: karty nr 6, 7).

Postanowieniem RŁO Nr 2/610-04/18 z dnia 20 kwietnia 2018 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów dokumenty uzyskane w związku z postępowaniem wyjaśniającym RŁO-405-508/16 (dowód: karty nr 8, 9), o czym zawiadomił stronę (dowód: karty 239, 240).

Pismami z dnia 2 maja 2018 r. (dowód: karty nr 241-248a) oraz 21 czerwca 2018 r. (dowód: karta nr 251) Ferratum Finanse Sp. z o.o. przekazała żądane przez Prezesa Urzędu dokumenty i informacje. Spółka nie ustosunkowała się do przedstawionych w zawiadomieniu zarzutów.

W piśmie z dnia 2 maja 2018 r. Spółka oświadczyła, że jej obrót za 2017 r. wyniósł (tajemnica przedsiębiorcy) zł. (dowód karty: 241-248a). Dodatkowo w oświadczeniu z dnia 24 października 2018 r. wskazała, że z tytułu udzielonych pożyczek ma tylko wpływy od komorników w wysokości (tajemnica przedsiębiorcy) zł (dowód karta nr 488).

Natomiast w dniu 20 sierpnia 2018 r. Spółka poinformowała Prezesa Urzędu, iż aktualny adres korespondencyjny to ul. Mazowiecka 11/49, 00-052 Warszawa (dowód: karta nr 252). Jest to również adres siedziby Spółki. Siedziba mieści się w „wirtualnym biurze” prowadzonym przez przedsiębiorstwo oferujące usługę obsługi biurowej, bez konieczności fizycznej obecności przedsiębiorcy w danym miejscu. Ponadto podczas kontroli Spółki przeprowadzanej w październiku 2018 r. Prezes Urzędu ustalił, że pierwsze umowy Spółka podpisał w kwietniu 2016 r. a ostanie w lutym 2018 r. (dowód: karta nr 256 odwrot). Po tym okresie Spółka nie podpisywała umów pożyczki z konsumentami.

Prezes Urzędu, pismem z dnia 4 grudnia 2018 r. zawiadomił Ferratum Finanse Sp. z o.o. o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy (dowód: karty nr 489-490). Przedsiębiorca nie skorzystał z ww. uprawnienia.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Ferratum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st.

Warszawy pod numerem 0000526569. Zgodnie z wpisem do rejestru przedsiębiorców KRS przedmiotem podstawowej działalności Przedsiębiorcy do października 2017 r. było prowadzenie pozostałego pośrednictwa pieniężnego. Natomiast od dnia 11 października 2017 r. Spółka prowadzi jako podstawową działalność pośrednictwo w obrocie nieruchomościami. Działalność w zakresie pozostałego pośrednictwa pieniężnego została wykreślona.

Spółka zajmowała się udzielaniem pożyczek konsumentom (dowód: karta nr 10). Jak wynika z oświadczenia Spółki swoją ofertę handlową- pożyczkową zamieszczała na portalach ogłoszeniowych w Internecie (OLX etc) i swojej stronie internetowej www.pozyczkadlaciebie.pl (dowód: karta nr 167). Umowy pożyczki z konsumentami były zawierane w lokalach Przedsiębiorcy w Warszawie przy ul. Zajęcej 15 i Al. Jerozolimskich 11/19 (dowód: karta nr 167) oraz za pośrednictwem korespondencji mailowej i pocztowej poza lokalem przedsiębiorstwa (dowód: karta nr 244). Klientami Spółki byli konsumenci z Warszawy oraz z Wyszkowa, Tarnobrzegu, Daleszyc, Niedzicy. Podstawę do zawarcia umowy pożyczki stanowił wniosek złożony elektronicznie przez konsumenta. Wnioski o udzielenie pożyczki były składane za pośrednictwem strony internetowej na drukach opracowanych przez Przedsiębiorcę. Były one drukowane ze stron internetowych w momencie przygotowywania umowy pożyczki z konsumentem. We wniosku konsument podawał między innymi dane dotyczące: stosunku majątkowego małżonków, prawa do lokalu, posiadane ruchomości/nieruchomości/aktywa, miesięczny dochód, łączna miesięczna kwota do spłaty, forma zatrudnienia, zajmowane stanowisko, miesięczne wydatki na życie, ilość osób na utrzymaniu, zobowiązania z tytułu kredytów lub pożyczek (nazwa instytucji, saldo, czy spłacane terminowo). W przypadku odrzucenia wniosku lub nie podpisania umowy pożyczki z konsumentem wnioski były usuwane z komputera. O odrzuceniu wniosku konsumenci byli informowani drogą telefoniczną, iż Spółka nie jest zainteresowana współpracą z klientem. Wnioski niewypełnione prawidłowo – z błędami Spółka automatycznie odrzucała. Jak wskazała w wyjaśnieniach, kierowała się zasadą, że nie warto współpracować z osobami, które nie są w stanie starannie wypełnić wniosku (dowód : karta pismo z 11 maja 2017 r.). Spółka poinformowała również, iż zdolność do spłaty pożyczki oceniana była na podstawie informacji zawartych we wniosku, a dokonywała tej oceny „w kategoriach czysto zdroworozsądkowych i wynikających z doświadczenia życiowego” (dowód: karta nr 83). Dodatkowo w piśmie z dnia 24 października w 2018 r. wyjaśniła, że „Spółka dokonywała weryfikacji danych zawartych we wniosku przez klienta na podstawie raportu BIG. Takiej weryfikacji Prezes Spółki dokonywał raz dziennie. Weryfikacja oświadczeń klienta następowała zazwyczaj tego samego dnia po podpisaniu wszystkich dokumentów” (dowód: karta nr 488).

Z informacji uzyskanych od Spółki podczas postępowania wyjaśniającego wynikało, że do 30 września 2016 r. Spółka zawarła 149 umów pożyczki, z tego 148 umów zostało przez nią wypowiedzianych, w tym 56 umów zostało wypowiedzianych z powodu nie złożenia przez konsumenta-pożyczkobiorcę zabezpieczenia pożyczki we wskazanym w umowie terminie. Pozostałe wypowiedzenia zostały dokonane z powodu poświadczenia nieprawdy przez konsumenta (dowód: karta nr 10). Świadczy to o sprawdzaniu przez Spółkę baz danych w celu ustalenia wiarygodności przekazywanych informacji przez konsumentów. Zdaniem Spółki zawierane przez nią umowy pożyczki z konsumentami nie podlegały ustawie o kredycie konsumenckim, z uwagi na ich niskie oprocentowanie (dowód: karta nr 10).

Ferratum Finanse Sp. z o.o. ustalając treści umów pożyczki z konsumentami korzystała z opracowanych wzorców umów: „Deklaracja wekslowa”, (dowód: karta nr 81.) oraz „Umowa Pożyczki nr.” (dowód: karty nr 11, 12) (dalej również: Umowa Pożyczki”). Stosowany

przez Spółkę weksel nie był opatrzony sformułowaniem "nie na zlecenie" lub innym równoznacznym.

Spółka nie przekazywała konsumentom formularza informacyjnego wskazanego w art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim. Ponadto treść zawieranych umów nie spełniała wymagań wskazanych w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim (dowód: Umowy Pożyczki: nr 27/02/2017 (dowód: karty nr 224-226), nr 25/02/2017 (dowód: karty nr 218-220), nr 21/01/2017 (dowód: karty nr 206-208), nr 20/01/2017 (dowód: karty nr 203-205), nr 18/01/2017 (dowód: karty nr 197-199), nr 17/01/2017 (dowód: karty nr 194-196), nr 15/01/2017 (dowód: karty nr 188-190), nr 14/01/2017 (dowód: karty nr 185-187), nr 408/01/2017 (dowód: karty nr 164-166), nr 406/01/2017 (dowód: karty nr 158-160), nr 402/12/16 (dowód: karty nr 146-148), nr 401/12/2016 (dowód: karty nr 143-145), nr 400/12/2016 (dowód: karty nr 140-142), nr 398/12/2016 (dowód: karty nr 134-136), nr 396/12/2016 (dowód: karty nr 131-133), nr 395/12/2016 (dowód: karty nr 125-127), nr 394/12/2016 (dowód: karty nr 122-124), nr 392/12/2016 (dowód: karty nr 116-118), nr 390/12/2016 (dowód: karty nr 110-112), nr 389/12/2016 (dowód: karty nr 107-109), nr 388/12/2016 (dowód: karty nr 104-106), nr 387/12/2016 (dowód: karty nr 101-103), nr 386/12/2016 (dowód: karty nr 98-100), nr 385/12/2016 (dowód: karty nr 95-97), nr 384/12/2016 (dowód: karty nr 92-94), nr 382/12/2016 (dowód: karty nr 86-88). Nie był też wręczany konsumentom wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Analiza przekazanego przez Przedsiębiorcę umów pożyczek zawartych z konsumentami wskazuje, iż zachowanie Spółki związane z zawarciem umowy pożyczki oraz uregulowania przyjęte w umowach pożyczki naruszają zbiorowe interesy konsumentów wskazane w sentencji niniejszej decyzji.

Z oświadczenia Spółki wynika, że zaprzestała ona podpisywania umów pożyczki z konsumentami w lutym 2017 r. Natomiast jak wynika z ustaleń podjętych w niniejszym postępowaniu, w dniu 11 października 2017 r. Spółka dokonała zmiany w Dziale 3 Rejestru Przedsiębiorstw Krajowego Rejestru Sądowego wykreślając z Rubryki 1 „Przedmiot działalności” dotyczącej przedmiotu przeważającej działalności przedsiębiorcy określany według PKD jako „pozostałe pośrednictwo pieniężne” i wpisując w to miejsce „pośrednictwo w obrocie nieruchomościami” (dowód: karta nr 251). Podczas kontroli Spółki w dniu 17 października 2018 r. ustalono, że pierwsze umowy pożyczki z konsumentami zostały zawarte w kwietniu 2016 r. natomiast ostatnie umowy pożyczki zawarto w lutym 2017 r. (dowód: karta nr 256 odwrót). Tym samym przedmiotowe postępowanie dotyczy zachowań przedsiębiorcy związanych z zawieraniem umowy pożyczki, które ujawniły się w okresie od kwietnia 2016 r. do dnia 11 października 2017 r. W związku z powyższym zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustalono również, że spółka nie widnieje w rejestrze instytucji finansowych prowadzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznego.

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 798, 650, 1637 i 1669, dalej jako „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów” lub „uokik”), ochrona interesów konsumentów podejmowana w

ramach działań Prezesa Urzędu jest prowadzona w interesie publicznym. Ingerencja Prezesa Urzędu ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi podstawę do rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu sprawy w oparciu o przepisy uokik. Interes publiczny zostaje naruszony w szczególności wówczas, gdy określonymi działaniami przedsiębiorcy dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska, powodując zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu¹.

Interes publiczny wymaga, aby zapewniona była ochrona konsumentów w procesie zawierania i następnie wykonywania umów pożyczki z konsumentami. Bardzo istotna jest w szczególności potrzeba zapewnienia przestrzegania praw konsumentów związanych z zawieraniem umów poza lokalem przedsiębiorstwa oraz na odległość.

W opinii Prezesa Urzędu, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny. Wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli lub mogli stać się klientami Spółki tj. zawrzeć z nią umowy o udzielenie pożyczki pieniężnej. Działania Spółki nie dotyczyły interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów. W niniejszej sprawie istnieją zatem podstawy do oceny zachowania Spółki pod kątem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W tym stanie rzeczy Prezes Urzędu uznał, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie interesu publicznego, a zatem możliwe jest poddanie kwestionowanych działań Ferratum Finance Sp. z o.o. dalszej ocenie w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 uokik stanowi zaś, iż przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy. Konsumentem w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, o czym mowa w art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jednolity Dz.U. z 2018, poz. 1025 i 1104; dalej jako „kc”) w zw. z art. 4 pkt 12 uokik.

W związku z powyższym za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów należy uznać takie zachowanie przedsiębiorcy, które spełnia kumulatywnie trzy następujące przesłanki:

- oceniane zachowanie musi być podejmowane przez podmiot będący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- zachowanie przedsiębiorcy jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami;
- zachowanie przedsiębiorcy godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Natomiast zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 3 uokik, taką praktykę stanowią w szczególności nieuczciwe praktyki rynkowe.

¹ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 października 1991 r., sygnatura akt XVII Amr 8/90.

Status przedsiębiorcy.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z obowiązującym w dniu wszczęcia niniejszego postępowania art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168, 2290 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 107 i 398, dalej również: „ustawa o swobodzie działalności gospodarczej” lub „usdg”), a także: a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2, z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji [trzeci człon definicji przedsiębiorcy zawartej w art. 4 pkt 1 lit. c) znajduje zastosowanie wyłącznie w postępowaniach w sprawach koncentracji]. Natomiast w myśl art. 4 ust. 1 usdg przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą w rozumieniu usdg jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 usdg).

Z dniem 30 kwietnia 2018 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646, ze zm.). Zgodnie z art. 192 przepisów wprowadzających ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej z dnia 6 marca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 650), straciła moc ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast zgodnie z art. 196 ust. 1 tych przepisów, do postępowań w sprawach przedsiębiorców wszczętych na podstawie przepisów dotychczasowych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2018 r., poz. 646), stosuje się przepisy dotychczasowe. Niniejsze postępowanie zostało wszczęte 20 kwietnia 2018 r., a więc jeszcze przed wejściem w życie przepisów ustawy - Prawo przedsiębiorców, zatem zgodnie z art. 196 ust. 1 ww. przepisów wprowadzających ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej, zastosowanie nadal mają przepisy usdg.

Ferratum Finanse Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie jest przedsiębiorcą wpisanym do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000526569, prowadzącym we własnym imieniu działalność gospodarczą w zakresie usług pożyczkowych. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Spółka posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powoływanego powyżej art. 4 pkt 1 uokik. Tym samym, Ferratum Finanse Spółka z o.o. przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jej działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia zbiorowy interes konsumentów prowadzi

do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Zdaniem Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i zgodnych z prawem zasadach i warunkach zawieranych umów, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji z poszanowaniem przepisów prawa, przy uwzględnieniu charakteru umów pożyczki i jej sensu ekonomicznego zarówno na etapie przedkontraktowym, w czasie wykonywania umowy i po jej zakończeniu. Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

W niniejszej sprawie skutkami działań Przedsiębiorcy dotknięty mógł zostać nieoznaczony z góry krąg konsumentów – wszyscy konsumenci, którzy korzystając ze stron internetowych zapoznali lub mogli zapoznać się z ofertą Przedsiębiorcy zamieszczoną na portalach ogłoszeniowych w internecie (OLX etc) i stronie internetowej www.pozyczkadlaciebie.pl. a następnie podjęli działania mające na celu podpisanie umowy pożyczki ze Spółką.

Nie ma zatem wątpliwości, że działania Przedsiębiorcy naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

Sprzecznosc z prawem lub dobrymi obyczajami.

Kolejną przesłanką, która musi być spełniona, aby było możliwe stwierdzenie naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest bezprawność działania przedsiębiorcy rozumiana jako sprzecznosc działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub sprzecznosc z dobrymi obyczajami. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 ww. ustawy przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie godzące w nie spreczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności: naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji; proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru. Zgodnie z art. 24 ust. 3 ww. ustawy nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. Art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera również przykładowe wyliczenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wśród których znajduje się naruszanie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów) oraz stosowanie przez przedsiębiorcę nieuczciwych praktyk rynkowych (art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Zakres obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w przedmiotowej sprawie dotyczy niewypełnienia obowiązków ustawowych nałożonych na przedsiębiorcę ustawą o kredycie konsumenckim.

Natomiast pojęcie nieuczciwych praktyk rynkowych zostało zdefiniowane w treści ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 2070 – zwanej dalej: upnpr). Nieuczciwe praktyki rynkowe są działaniami zakazanymi na podstawie upnpr, a zatem są praktykami sprzecznymi z prawem. Stosowanie przez przedsiębiorcę nieuczciwych praktyk rynkowych jest przedmiotem niniejszego postępowania.

Ad pkt I i III sentencji decyzji.

Jak wskazano wyżej Prezes Urzędu, oceniając zachowanie Ferratum Finanse Sp. z o.o. pod kątem naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy jest bezprawne.

Zarzuty postawione Spółce w ramach niniejszego postępowania związane są z oferowanym przez Ferratum Finanse Sp. z o.o. produktem „pożyczka”. W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Treść tych przepisów nie uległa zmianie od momentu rozpoczęcia działalności pożyczkowej przez Spółkę. Wobec powyższego zastosowanie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim do produktu oferowanego przez Ferratum Finanse Sp. z o.o. konsumentom jest uzasadnione.

W związku z powyższym w punkcie I zarzucono Spółce naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niepodawanie w „Umowie pożyczki nr...” lub podczas jej podpisywania wbrew obowiązującym przepisom ustawy o kredycie konsumenckim poniższych informacji i wyjaśnień wskazanych w tej ustawie. Natomiast w punkcie III zarzucono Spółce działanie bezprawne w związku z naruszeniem art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ad. pkt I. podpunkt a.

Zgodnie z art. 10 ustawy o kredycie konsumenckim jeżeli kredytodawca odmówi konsumentowi udzielenia kredytu konsumenckiego na podstawie informacji zawartych w bazie danych lub zbiorze danych kredytodawcy, kredytodawca niezwłocznie przekazuje konsumentowi bezpłatną informację o wynikach tego sprawdzenia oraz wskazuje bazę danych,

w której tego sprawdzenia dokonano. Na podstawie powyższego przepisu Spółka w przypadku odmowy udzielenia kredytu jest zobligowana do przekazania konsumentowi bezpłatnej informacji o wynikach tego sprawdzenia oraz winna wskazać bazę danych, w której tego sprawdzenia dokonano. Obowiązek wskazania przez kredytodawcę bazy danych, w której dokonano sprawdzenia, umożliwia konsumentowi zwrócenie się do podmiotu prowadzącego tę bazę danych o przedstawienie informacji w niej zawartych, a dotyczących jego osoby. W ten sposób konsument ma możliwość ewentualnej weryfikacji rzetelności informacji zawartych w bazach danych (np. uzupełnienie tych informacji lub usunięcie informacji błędnych). Spółka odrzucając wnioski kredytowe konsumentów nie podawała informacji o wynikach sprawdzenia ryzyka kredytowego oraz na podstawie jakich baz danych oceniła to ryzyko. Konsument otrzymywał jedynie informację, że Spółka nie jest zainteresowana współpracą z klientem. Jednocześnie Spółka w swoich wyjaśnieniach wskazała, że 92 umowy zostały wypowiedziane z powodu poświadczenia nieprawdy przez konsumenta. Wskazuje to na fakt sprawdzania danych przekazanych przez konsumenta, które to dane były wykorzystywane, na etapie przedkontraktowym w celu poinformowania konsumenta, iż nie jest zainteresowana współpracą z klientem a na etapie realizacji kontraktu, w celu wypowiedzenia umowy. Fakt weryfikacji danych przekazywanych przez konsumentów w stosownych bazach na etapie po zawarciu kontraktu Spółka potwierdziła wskazując, że korzystała z Biura Informacji Gospodarczej w celu weryfikacji danych uzyskanych od konsumentów. Takie zachowanie pozbawiło konsumenta możliwości ustosunkowania się do prawidłowości dokonanej oceny zdolności kredytowej jej kompletności i rzetelności oraz nie pozwoliło na podjęcie działań zmierzających do zweryfikowania i ewentualnego wystąpienia o usunięcie z danej bazy nieprawdziwych informacji. Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego skutkuje pogorszeniem sytuacji konsumentów, którzy w opisaney wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim. Wobec powyższego należy uznać, iż Spółka niedopełniała obligatoryjnego obowiązku, o którym mowa w art. 10 ustawy o kredycie konsumenckim co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt I. podpunkt b.

Zgodnie z art. 11 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki udzielić konsumentowi wyjaśnień dotyczących treści informacji przekazanych przed zawarciem umowy oraz postanowień zawartych w umowie, która ma zostać zawarta, w sposób umożliwiający konsumentowi podjęcie decyzji dotyczącej umowy o kredyt konsumencki. Wyjaśnienia te winny być zindywidualizowane i dostosowane do potrzeb konkretnego konsumenta. Powyższy zapis umożliwia konsumentowi dokonanie oceny, czy proponowane mu warunki kredytowe są dostosowane do jego potrzeb i możliwości finansowych. Brak powyższych informacji uniemożliwia konsumentowi podjęcie racjonalnej decyzji dotyczącej zawarcia umowy o kredyt konsumencki - pożyczkę. Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego powoduje pogorszenie sytuacji konsumentów, którzy w opisaney wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, która zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim powinni otrzymać. Informacji powyższych Spółka konsumentom nie udzielała wskazując w wyjaśnieniach, iż umowy nie podlegają ustawie o kredycie konsumenckim i są wynikiem indywidualnych negocjacji i ustaleń z klientem, pomimo faktu, że treść zawartych umów była zgodna z przesłanym wzorcem umowy.

Wobec powyższego należy uznać, iż Spółka niedopełniała obowiązku informacyjnego wskazanego w art. 11 ww. ustawy mogącego stanowić naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji i tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt I. podpunkt c.

Zgodnie z art. 14 ust.1 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca lub pośrednik kredytowy (pożyczkodawca) przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 ww. ustawy, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ww. ustawy. Przepis art. 13 ust. 1 ww. ustawy stanowi natomiast, iż kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki jest zobowiązany podać konsumentowi, na trwałym nośniku:

- 1) imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;
- 2) rodzaj kredytu;
- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 5) całkowitą kwotę kredytu;
- 6) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu oraz w odpowiednich przypadkach kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy;
- 9) informację dotyczącą obowiązku zawarcia umowy dodatkowej, w szczególności umowy ubezpieczenia;
- 10) w odpowiednich przypadkach informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie;
- 11) informację o konieczności poniesienia opłat notarialnych, o ile wystąpią;
- 12) informację o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 13) informację o skutkach braku płatności;
- 14) w odpowiednich przypadkach informację o wymaganych zabezpieczeniach kredytu konsumenckiego;
- 15) informację o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy;
- 16) informację o prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem;
- 17) informację o prawie kredytodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za spłatę kredytu przed terminem oraz zasady jej ustalania;
- 18) informację o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnej informacji na temat wyników przeprowadzonej w celu oceny zdolności kredytowej weryfikacji w bazie danych;
- 19) informację o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnego projektu umowy, na warunkach określonych w art. 12;
- 20) w odpowiednich przypadkach informację o terminie, w którym kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest związany informacjami, które przekazał konsumentowi.

Z treści ww. przepisów wynika, że wolą ustawodawcy ustanowiono obligatoryjny katalog obowiązków przedsiębiorcy wobec konsumentów korzystających z jego usług. Wzór formularza informacyjnego został objęty harmonizacją w celu zapewnienia we wszystkich państwach Unii Europejskiej jednolitości nie tylko co do treści, ale również formy przekazu informacji przed zawarciem umowy. Tym samym umożliwiono konsumentom porównanie

ofert kredytowych (pożyczek) zarówno krajowych jak i z innych państw. Ponadto zapoznanie się przez konsumenta z danymi zawartymi w formularzu informacyjnym pozawala mu już na etapie przedkontraktowym na racjonalne, przemyślane, bez presji czasu i nacisków udzielającego kredytu (pożyczki) podjęcie decyzji o zawarciu umowy kredytu (pożyczki). Brak tych informacji przekazywanych na formularzu informacyjnym uniemożliwia dokonanie oceny zasadności skorzystania z usług ww. kredytodawcy na proponowanych przez niego warunkach.

Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że Spółka w stosunkach z konsumentami nie przekazywała konsumentom formularza informacyjnego, uznając że niska – zdaniem Spółki – wysokość stosowanego przez Spółkę oprocentowania w oferowanych umowach pożyczki zwalnia ją z tego obowiązku, co można uznać za niedopełnienie obowiązku informacyjnego świadczącego o naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji i tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt I. podpunkt d.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki, a tym samym Umowa Pożyczki, powinna określać możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury. Spółka powyższej informacji nie zawarła w Umowach Pożyczki ani w żadnym innym dokumencie. Artykuł powyższy stanowi minimum informacyjne, które konsument powinien otrzymać od pożyczkodawcy. Brak takiej informacji może pozbawić w efekcie konsumenta możliwości skorzystania z pomocy Rzecznika Finansowego i przeprowadzenia przez niego pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2017 r., poz.. 2270 oraz z 2018 r., poz. 1075 i 1637).

Obowiązek wskazania konsumentowi w umowie na możliwości i sposoby polubownego rozwiązywania sporów zaistniałych na tle zawartej umowy posiada przede wszystkim walor edukacyjny i informacyjny. Konsument powinien wiedzieć, iż w przypadku sporu z przedsiębiorcą nie musi od razu oddawać sprawy pod rozstrzygnięcie właściwego sądu, co niejednokrotnie rodzi po jego stronie koszty majątkowe jak i niemajątkowe (np. poświęcenie swego czasu), a także stanowi podjęcie ryzyka przegranej. Natomiast pozasądowe postępowania w sprawie rozpatrywania sporów prowadzone przez wyspecjalizowane organy mogą przynieść wiele korzyści zarówno dla konsumenta jak i przedsiębiorcy. Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, iż Spółka nie dopełniając obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim naruszyła obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt I. podpunkt e

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt. 15 ustawy o kredycie konsumenckim umowa o kredyt konsumencki powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym. Jest to minimum informacyjne jakie konsument powinien otrzymać w umowie pożyczki. W umowach pożyczki zawieranych przez Spółkę brak jest informacji o wysokości odsetek naliczanych w stosunku dziennym od kwoty, która zostanie udostępniona do dyspozycji konsumenta. Jednocześnie Spółka w § 8 Umowy Pożyczki daje konsumentowi możliwość odstąpienia od umowy pożyczki. Tym samym konsument nie jest w stanie zweryfikować, czy wysokość ewentualnych opłat za okres korzystania z otrzymanej pożyczki jest wyliczona właściwie, a przedsiębiorca nie dąży do

uzyskania nieuprawnionych korzyści względem słabszej strony stosunku zobowiązaniowego. Brak ww. informacji może wpływać na podjęcie przez konsumenta decyzji o odstąpieniu od umowy, gdyż nie wie on, z jakimi kosztami może się to wiązać. Ponadto informacja pozwala konsumentowi korzystającemu z ustawowego uprawnienia do odstąpienia od umowy i w sposób łatwy na obliczenie, jaką dokładnie kwotę powinien zwrócić kredytodawcy za czas korzystania z pożyczki (w związku z art. 54 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim).

Wobec powyższego należy uznać, iż Spółka w ww. zakresie nie dopełniła obowiązku informacyjnego wskazanego w art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim, co stanowi naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji i tym samym praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt I. podpunkt f.

W ocenie Prezesa Urzędu Spółka nie zamieściła w umowach pożyczek informacji o organie nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów, przez co naruszyła art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać wskazanie organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów.

Organem ustawowo powołanym do ochrony interesów konsumentów jest – zgodnie z art. 1 ust. 3 w związku z art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wyposażony on został przez ustawodawcę przede wszystkim w instrumenty orzecznicze z zakresu ochrony konsumentów, które umożliwiają sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów ustaw chroniących interes konsumentów oraz przeciwdziałanie ich naruszeniom². Wskazać w tym miejscu należy, iż świadomość konsumentów o przysługujących im uprawnieniach wciąż jest niewystarczająca, wobec czego należy dołożyć wszelkich starań, aby zwiększyć poziom tej wiedzy. Działania polegające na pominięciu takiej informacji, mimo obowiązku informacyjnego w tym zakresie wynikającego z ustawy, są bezsprzecznie niekorzystne dla konsumenta i nieuczciwe ze strony kredytodawcy, który uchyla się od spełnienia ustawowego obowiązku. Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, iż Spółka ww. zachowaniem nie dopełniła obowiązku, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt I. podpunkt g.

Zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim Spółka była zobowiązana przy zawarciu umowy do wręczenia konsumentowi, na trwałym nośniku, wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy, z oznaczeniem swojego imienia, nazwiska (nazwy) i adresu zamieszkania (siedziby). W trakcie postępowania wyjaśniającego ustalono, że konsument wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy nie otrzymywał ani przed zawarciem umowy np. wraz z formularzem informacyjnym ani podczas zawierania Umowy Pożyczki. Niedopełnienie powyższego obowiązku powoduje pogorszenie sytuacji konsumentów, którzy na skutek powyższego zachowania nie uzyskują informacji, którą zgodnie z przepisami stawy o kredycie konsumenckim powinni otrzymać. Ponadto nie otrzymanie ww. wzoru utrudnia konsumentowi odstąpienie od umowy gdyż wprowadzenie tego wzoru ułatwia konsumentowi odstąpienie od umowy a jednocześnie jest sygnałem o możliwości podjęcia przez konsumenta takiego działania w sytuacji gdy konsument przeoczy w umowie takie postanowienie.

Wobec powyższego należy uznać, że Spółka nie dopełniła obowiązku, o którym mowa w art. 53 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe

² C. Banasiński, E. Pionka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009, str. 32.

interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad. pkt III. sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim weksel lub czek konsumenta wręczony pożyczkodawcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki (pożyczkę) powinien zawierać klauzulę "nie na zlecenie" lub inną równoznaczną. Weksel stosowany przez Spółkę nie jest opatrzony sformułowaniem „nie na zlecenie”, a zgodnie z pouczeniem zawartym w deklaracji wekslowej, może zostać opatrzony jedynie klauzulą „bez protestu”.

Postanowienia art. 41 ust. 1 ww. ustawy mają na celu ochronę interesów konsumentów przed utratą przysługujących im uprawnień w razie zaciągnięcia zobowiązania wekslowego na rzecz pożyczkodawcy. Jako *ratio legis* przedmiotowego ograniczenia wskazuje się, iż pozbawienie konsumentów przywileju wynikającego z zakazu pobierania weksli innych niż nie na zlecenie oznaczałoby krok wstecz w zakresie ochrony konsumentów. Papiery wartościowe, takie jak weksel czy czek mogą być przyjmowane w celu spełnienia bądź zabezpieczenia świadczeń wynikających z umowy o kredyt konsumencki, obecnie ich główną rolą jest zabezpieczenie udzielonego kredytu (pożyczki). Przydatność papierów jako środka spełnienia zobowiązań czy mechanizmu zabezpieczenia wiarygodności wynika z surowej odpowiedzialności za zobowiązanie wekslowe czy czekowe, czego konsekwencją jest bezwarunkowy charakter odpowiedzialności dłużnika i uproszczony tryb dochodzenia zobowiązania. Ustawa wymaga, aby przedsiębiorca przyjmował wyłącznie weksle, których indosowanie wyłączono przez zamieszczenie odpowiedniej klauzuli. Możliwość swobodnego obrotu może potencjalnie narazić konsumenta na niespodziewane straty czy trudności, które wiążą się ze zmianą podmiotu uprawnionego do żądania zapłaty bez jego wiedzy czy zgody. Należy nadmienić, iż wymieniona w „Deklaracji wekslowej” ewentualna klauzula „bez protestu” nie spełnia tożsamej roli jak formuła o treści „nie na zlecenie”. Informacja „bez protestu” oznacza, iż zwalnia wierzyciela z konieczności wykonywania protestu z powodu niezapłacenia weksla w sytuacji, kiedy chciałby on dochodzić należności nie tylko od wystawcy weksla własnego, ale również od indosantów. Jednocześnie przedmiotowa klauzula nie zabezpiecza interesów konsumentów w sposób uniemożliwiający swobodny i pozbawiony ograniczeń obrót weksłami, co leżało u podstaw regulacji z art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż działanie Spółki w powyższym zakresie jest sprzeczne z art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim i tym samym bezprawne, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad pkt II, IV i V sentencji decyzji

Za działania przedsiębiorcy, które stanowią praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca uznaje również nieuczciwe praktyki rynkowe (art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów). Zgodnie z art. 2 pkt 4 upnpr przez praktykę rynkową rozumie się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta. Pod pojęciem produktu należy z kolei rozumieć każdy towar lub usługę, w tym nieruchomości, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków cywilnoprawnych (art. 2 pkt 3 upnpr). Z przywołanego art. 2 pkt 4 upnpr wynika zatem, że pojęcie praktyki rynkowej obejmuje zarówno działanie i zaniechanie przedsiębiorcy. Jednocześnie w świetle powyższej definicji praktyką rynkową jest tylko takie zachowanie przedsiębiorcy, które jest adresowane do konsumenta i pozostaje w bezpośrednim związku z

nabywaniem przez niego produktu. W ocenie Prezesa Urzędu, praktyki Spółki wskazane w pkt II, IV i V sentencji niniejszej decyzji mieszczą się w ww. definicji praktyki rynkowej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 upnpr praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Z kolei art. 4 ust. 2 stanowi, że za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzeczne z prawem kodeksu dobrych praktyk. Praktyki te nie podlegają ocenie w świetle przesłanek określonych w ust. 1.

Model przeciętnego konsumenta.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym nakazują ocenę zachowania przedsiębiorcy w odniesieniu do przeciętnego konsumenta. Tym samym, aby móc uznać daną praktykę rynkową za nieuczciwą w rozumieniu art. 4 upnpr, konieczne jest ustalenie modelu przeciętnego konsumenta. Zgodnie z art. 2 pkt 8 upnpr przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny tej powinno dokonywać się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna czy umysłowa. Wzorzec przeciętnego konsumenta nie jest stały, zmienia się bowiem w zależności od okoliczności konkretnego przypadku. To w odniesieniu do przeciętnego konsumenta dokonywana jest ocena „nieuczciwości” praktyki rynkowej stosowanej przez przedsiębiorcę.

Przeciętnego konsumenta należy rozumieć jako dostatecznie dobrze (przeciętnie) rozważnego i zorientowanego, mającego prawo do rzetelnej, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia danego produktu (usługi) informacji, przekazywanej w sposób niewprowadzający w błąd, a także do rzetelnego i uczciwego traktowania przez przedsiębiorcę. Wskazanie na cechy takie jak dostateczne poinformowanie, uwaga oraz ostrożność określa pewien zespół cech konsumenta (jego „przeciętność”) polegających na tym, że z jednej strony można wymagać od niego pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości, lecz z drugiej strony nie można uznać, że jego wiedza jest kompletna i profesjonalna.

Przeciętny konsument ma prawo odbierać kierowane do niego przekazy w sposób dosłowny zakładając, że przedsiębiorca, od którego pochodzą, przekazuje mu informacje w sposób dostatecznie jasny, jednoznaczny i niewprowadzający w błąd. Przeciętny konsument zderzony z siatką pojęciową charakterystyczną dla istniejących stosunków prawnych ma prawo przypuszczać, że przedstawiona mu oferta jest ofertą rzetelną pochodzącą od profesjonalisty udzielającego pożyczek.

Adresatem działań Spółki polegających na oferowaniu pożyczek konsumentom był ogół konsumentów. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie można przyjąć, że działania Spółki były kierowane do szczególnej, dającej się wyodrębnić na podstawie wspólnej cechy grupy konsumentów. Poczynione ustalenia wskazują jednak, że kontrahentami Spółki były osoby zainteresowane udzieleniem szybkiej pożyczki na dogodnych warunkach (niewysokim oprocentowaniu) w sektorze poza bankowym.

Z uwagi na powyższe w niniejszej sprawie za przeciętnego konsumenta uznano osobę, która jest dostatecznie dobrze poinformowana, uważna i ostrożna przy kontaktach

z przedsiębiorcami, przy uwzględnieniu jednak ww. ograniczeń charakterystycznych dla konsumentów działających w zaufaniu do profesjonalistów działających na rynku usług pożyczkowych.

Sprzeczność z prawem praktyk określonych w ww. punktach sentencji decyzji.

Sprzeczność z prawem każdej z zakwestionowanych praktyk Prezes Urzędu wywodzi z naruszenia przez Spółkę art. 5 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Art. 4 ust. 2 upnpr wskazuje, że za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się m.in. praktykę wprowadzającą w błąd. Zgodnie z art. 5 ust. 1 praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Ustęp 2 pkt 1 ww. artykułu jako jedno z takich działań wymienia rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji. Jednocześnie, art. 5 ust. 4 upnpr przewiduje, że przy ocenie, czy praktyka rynkowa wprowadza w błąd przez działanie, należy uwzględnić wszystkie jej elementy oraz okoliczności wprowadzenia produktu na rynek, w tym sposób jego prezentacji.

Praktykę rynkową wprowadzającą w błąd będzie zatem stanowiło takie aktywne zachowanie przedsiębiorcy, które doprowadzi do powstania u konsumenta mylnego wyobrażenia o rzeczywistości, które może doprowadzić do zniekształcenia jego zachowania rynkowego. Dla stwierdzenia występowania praktyki rynkowej nie będzie przy tym miało znaczenia czy faktycznie doszło do zniekształcenia procesu decyzyjnego konsumenta. Na gruncie art. 5 ust. 1 relewantna jest bowiem sama możliwość podjęcia przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której - w braku praktyki przedsiębiorcy - by nie podjął. Kwalifikacja działania przedsiębiorcy jako nieuczciwej praktyki rynkowej w rozumieniu art. 5 ust. 1 upnpr wymaga zatem wykazania zaistnienia dwóch przesłanek: wprowadzenia w błąd i podjęcia lub możliwości podjęcia przez konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Wprowadzenie w błąd konsumentów w zakresie praktyki wskazanej w pkt II sentencji decyzji.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim umowa pożyczki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania. W myśl art. 5 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim rzeczywista roczna stopa oprocentowania to całkowity koszt pożyczki ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty pożyczki w stosunku rocznym. Sposób jej liczenia został określony zgodnie z art. 25 ustawy o kredycie konsumenckim oraz w załączniku nr 4 do ww. ustawy. Wynika z nich, że do rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania należy wliczyć wszystkie koszty jednorazowe jakie konsument musi ponieść w związku z zawarciem umowy pożyczki. Celem ww. uregulowania było zapewnienie konsumentom możliwie największej przejrzystości i porównywalności ofert pożyczek występujących na rynku. Podawanie przez wszystkich kredytodawców i pożyczkodawców rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania liczonej w ten sam sposób i obrazującej, jaki jest rzeczywisty wyrażony procentowo koszt kredytu, pozwala konsumentowi porównywać oferty różnych kredytodawców /pożyczkodawców oraz wybrać najbardziej korzystną finansowo opcję. Dlatego tak ważne jest, aby rzeczywista roczna stopa oprocentowania liczona była w sposób prawidłowy. Spółka w zawieranych z konsumentami umowach pożyczki zaniżała wysokość rocznej stopy oprocentowania podając jedynie wysokość oprocentowania pożyczki (oprocentowanie pożyczki 9.99% w stosunku rocznym). Zaniżenie to polegało na nie uwzględnieniu ww. wyliczeniu ponoszonego przez konsumenta kosztu prowizji potrącaniej jednorazowo przy wypłacie pożyczki (6% kwoty pożyczki).

Tym samym Spółka wprowadzała konsumentów w błąd co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Konsument pod wpływem tego błędu kierując się mylnym wyobrażeniem o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, mógł wybrać ofertę Spółki, zamiast innej korzystniejszej oferty dla której rzeczywista roczna stopa oprocentowania została wyliczona w sposób prawidłowy. Takiej decyzji mógł nie podjąć w przypadku posiadania pełnej wiedzy o faktycznej wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania Spółki.

Biorąc powyższe po uwagę należy uznać, iż zachowanie Spółki narusza art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wprowadzenie w błąd konsumentów w zakresie praktyki wskazanej w pkt IV sentencji decyzji.

Jak wspomniano na wstępie działalność Ferratum Finanse Spółka z o.o. polegała na udzielaniu konsumentom pożyczek na podstawie wzorca umowy Umowa Pożyczki nr:... W Umowie Pożyczki podpisywanej z konsumentem na podstawie ww. wzorca umowy Spółka uzależniała wypłacenie pożyczki uzyskaniem zabezpieczenia spłaty w wysokości kapitału pożyczki, w formie: poręczenia osób trzecich (jeden poręczyciel może zabezpieczyć kwotę 10 000,00 zł), ustanowienia hipoteki, przewłaszczenia na zabezpieczenie, cesji należności, cesji praw z polisy ubezpieczeniowej z funduszem inwestycyjnym – cena wykupu, poręczenia uzyskanego z firmy/instytucji poręczeniowej lub innej formy zabezpieczenia wskazanej przez klienta spełniającej wymogi (§ 6 pkt 1 Umowy Pożyczki). Na uzyskanie ww. zabezpieczeń konsument miał od 2 do 3 dni po podpisaniu umowy, a nie uzyskanie ww. formy poręczenia skutkowało wypowiedzeniem umowy pożyczki przez Spółkę z winy konsumenta-pożyczkobiorcy i naliczeniem konsumentowi kary umownej (§ 8 pkt 2 akapit drugi Umowy Pożyczki). Kara ta w zależności od stosowanych przez Spółkę zasad wynosiła 50% części odsetkowej całkowitej kwoty do spłaty z tytułu udzielonej pożyczki lub 2 tysiące zł lub 1 tysiąc zł. Ponadto proponowana przez konsumenta forma poręczenia musiała być zaakceptowana przez Spółkę (§ 6 pkt 1 zdanie ostatnie Umowy Pożyczki). Z informacji uzyskanych od Spółki wynikało, że w okresie do 30 września 2016 r. Spółka zawarła 149 umów pożyczki z tego 148 umów zostało przez nią wypowiedzianych, w tym 56 umów zostało wypowiedzianych z powodu nie złożenia przez konsumenta-pożyczkobiorcę zabezpieczenia pożyczki we wskazanym w umowie terminie. Należy nadmienić, że ponad 95% zabezpieczeń pożyczek stanowiły poręczenia. Pozostałe wypowiedzenia zostały dokonane z powodu poświadczenia nieprawdy przez konsumenta co do sytuacji finansowej. Powyższe informacje wskazują, że Spółka na podstawie posiadanego doświadczenia w zakresie udzielanych pożyczek i możliwości ich zabezpieczenia poprzez poręczenia wskazane w umowie pożyczki posiadała wiedzę, że konsumenci nie są w stanie w tak krótkim czasie uzyskać stosownych poręczeń. Pomimo tej wiedzy Spółka do końca 2017 r. nie zmieniła przyjętych zasad uzyskiwania poręczeń przez konsumentów oraz nie informowała konsumentów o faktycznym braku możliwości lub nawet trudnościach uzyskania pożyczki przy tak ustalonych warunkach poręczenia. Podstawowy priorytet przyjęty w ustawie o kredycie konsumenckim dotyczy obowiązku dostarczania konsumentom odpowiednich informacji, które nie tylko umożliwią porównanie ofert różnych kredytodawców, ale przede wszystkim pozwolą na podjęcie wyważonej i rozsądnej decyzji o podpisaniu umowy pożyczki-kredytu konsumenckiego. Należy nadmienić, że oceniając zakres przekazywania konsumentom odpowiednich informacji Przedsiębiorca, zgodnie z art. 353 (1) kc. mając na względzie treść lub cel stosunku prawnego, w tym wypadku kredytu konsumenckiego, winien tak go ułożyć, aby nie sprzeciwiał się on właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W pojęciu zasad współżycia społecznego mieszczą się dobre obyczaje Kryteriami decydującymi o sprzeczności

z dobrymi obyczajami są wymóg nieusprawiedliwionego pokrzywdzenia i działanie wbrew dobrej wierze i uczciwości. Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. W tym miejscu należy podnieść, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2005 r. I CK832/04 wskazał, że w zakresie realizacji umów z konsumentami „sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności [...], czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od przyjętych standardów postępowania”. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj” powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach i możliwościach realizacji warunków umowy, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty oraz rzetelnym i uczciwym traktowaniu partnerów umów. W takich stosunkach szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Tym samym zachowanie polegające na nadużywaniu w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi informacyjnej, wynikającej z wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie udzielanych pożyczek, niedzielenie się z nim tą informacją, czego efektem jest pokrzywdzenie konsumenta, jest nieuczciwe.

Konsument, który podpisuje umowę z Przedsiębiorcą nie wie, że termin w jakim ma uzyskać poręczenie jest praktycznie nie do spełnienia. Wierzy, że warunki umowy zaproponowane przez profesjonalistę są realne i uczciwe a zakres przekazanych informacji jest wystarczający do podjęcia racjonalnej decyzji. Konsument, gdyby wiedział, że nie będzie w stanie spełnić warunku uzyskania w terminie dwóch lub trzech dni poręczenia nigdy nie zdecydowałby się na zawarcie takiej umowy, gdyż nie uzyskałby pożyczki ale naraziłby się na konieczność zapłacenia kary umownej. Taki skutek zawarcia umowy pożyczki pozostaje w sprzeczności z celami ekonomicznymi konsumenta, to jest pozyskanie środków pieniężnych na realizację swoich potrzeb.

Reasumując, konsument był wprowadzany przez Spółkę w błąd co do możliwości uzyskania w czasie wskazanym w umowie stosownego zabezpieczenia pozwalającego na udzielenie pożyczki przez Spółkę. Pod wpływem tego błędu konsument zdecydował się na zawarcie umowy pożyczki ze Spółką, natomiast w sytuacji posiadania wiedzy o niemożności uzyskania w tak krótkim czasie stosownego zabezpieczenia (wiedzy dostępnej tylko Spółce), nie podjąłby decyzji o zawarciu umowy pożyczki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, że ww. zachowanie Spółki stanowi naruszenie art. 5 ust. 1 i 2 w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i tym samym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wprowadzenie w błąd konsumentów w zakresie praktyki wskazanej w pkt V sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 1 za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Umowa pożyczki została zdefiniowana w art. 720 § 1 kc. Zgodnie z tym przepisem przez **umowę pożyczki** dający **pożyczkę** zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W umowach pożyczek Ferratum Finanse Sp. z o.o. zawartych z konsumentami są określone strony postępowania, ich rola w tym stosunku oraz przedmiot pożyczki. W § 1 pkt 1 i 2 każdej Umowy Pożyczki Ferratum Finanse Spółka z o. o. wskazano, że przedmiotem tych umów jest udzielenie pożyczki w określonej kwocie, którą to kwotę Pożyczkodawca

zobowiązuje się przenieść na własność Pożyczkobiorcy a Pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić pożyczkę na zasadach i w terminie określonym w umowie. Są to umowy odpłatne, gdyż jak wynika z treści § 1 pkt 5 Umów Pożyczek łączna kwota do zapłaty przez Pożyczkobiorcę składa się z części kapitałowej oraz części odsetkowej. Ponadto Pożyczkodawca zobowiązuje się do wypłacenia pożyczki Pożyczkobiorcy w terminie do 5 dni, a wysokość udzielanych pożyczek nie przekracza kilkudziesięciu tysięcy złotych. Tym samym ww. umowy pomiędzy Ferratum Finance Spółka z o. o. a konsumentami spełniają kryteria pożyczki określonej w art. 720 § 1 kc. W związku z powyższym oceniana umowa ze względu na swój charakter podlega przepisom ustawy o kredycie konsumenckim. Natomiast zgodnie z art. 47 ustawy o kredycie konsumenckim „Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać uprawnień konsumenta przewidzianych w ustawie. W takich przypadkach stosuje się przepisy ustawy.”. Wskazanie przez Ferratum Finance Sp. z o. o. w § 13 pkt 4 ocenianej Umowy Pożyczki, iż „Umowa nie podlega ustawie o kredycie konsumenckim”, skutkuje wprowadzeniem konsumentów w błąd co do jego ustawowych uprawnień oraz obowiązków Spółki wobec konsumentów wynikających z ww. ustawy. W przedmiotowej sprawie, w następstwie ww. zachowania przedsiębiorcy zostały wyłączone jego obowiązki ustawowe dotyczące między innymi obowiązków informacyjnych przed zawarciem umowy pożyczki wskazanych w art. 10, 11, i 14 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, obowiązków ustawowych wskazanych w art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim, kwoty odsetek należnych w stosunku dziennym zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim, informacji o możliwości korzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury (art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim), wskazaniu organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów (art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim) oraz umożliwiło nie wręczanie konsumentowi wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

W takiej sytuacji konsument był wprowadzany w błąd co do swoich uprawnień oraz obowiązków Spółki wobec konsumenta wynikających z ww. ustawy. Pod wpływem tego błędu konsument nie oceniał warunków umowy na podstawie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim i co uniemożliwiło mu podjęcie rozsądnej decyzji co do jej zawarcia.

W związku z powyższym należy przyjąć, że zachowanie Spółki narusza art. 5 ust. 1 i 2 w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stwierdzenie zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na podstawie art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26 uokik, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 ww. ustawy. W tym przypadku, Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy.

W przedmiotowym postępowaniu Spółka poinformowała, że zaprzestała podpisywania umów pożyczki z konsumentami pod koniec lutego 2017 r. Nie przedstawiła jednak dowodów na ww. okoliczność, np. informacji zamieszczonej w internecie o zakończeniu działalności pożyczkowej, informacji o zakończeniu działalności polegającej na udzielaniu pożyczek przekazywanej w odpowiedzi na wnioski konsumenta o udzielenie pożyczki lub innych. Jednak kontrola Spółki przeprowadzona w październiku 2018 r. nie wykazała, aby Spółka w miesiącu marcu 2017 podpisywała umowy pożyczki z konsumentami W związku z powyższym Prezes

Urzędu przyjął dzień 28 lutego 2017 r. za moment zakończenia działalności w zakresie udzielania pożyczek konsumenckich, to jest datę zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia (pkt VI rozstrzygnięcia decyzji).

Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechania jej stosowania Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 uokik, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Przedsiębiorcę, obowiązku skierowania listem poleconym – w terminie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji – do wszystkich konsumentów, którzy zawarli z Ferartum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowy pożyczki, które następnie zostały rozwiązane przez Spółkę, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji z dnia 31 grudnia 2018 r. nr RŁO 7/2018 uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania Ferratum Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w zakresie prowadzonej działalności polegającej na udzielaniu konsumentom pożyczek. Treść decyzji nr RŁO 7/2018 dostępna jest na stronie www.uokik.gov.pl.

W związku z powyższym informujemy, że zgodnie z art. 12 ust. 1 ww. ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, w razie dokonania nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został naruszony może żądać m.in. naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych.

Konsumentom mogą dochodzić swoich roszczeń indywidualnie, na drodze cywilnoprawnej, mogą również zwrócić się z prośbą o pomoc do organizacji konsumenckich oraz powiatowych (miejskich) rzeczników konsumentów, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta, wykonujących zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony konsumentów.”

Środek ten, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwoli zrealizować przede wszystkim cele informacyjne i edukacyjne decyzji. Informacja o wydaniu decyzji zostanie przekazana wszystkim konsumentom, którzy mogli być poszkodowani w wyniku działań Spółki. Dzięki temu mogą oni zdecydować o dochodzeniu swoich ewentualnych indywidualnych roszczeń na drodze cywilnoprawnej.

Co ważne, informacja o ww. treści powinna zwiększyć wśród konsumentów wiedzę o przepisach chroniących ich prawa – wskazuje bowiem jakie działania przedsiębiorców podejmowane wobec konsumentów mogą być uznane za sprzeczne z prawem.

Ponadto w przypadku uprawomocnienia się niniejszej decyzji, może ona stanowić prejudykat dla dochodzenia indywidualnych roszczeń przez konsumentów.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt VI sentencji niniejszej decyzji.

Obowiązek publikacji decyzji lub jej części (pkt VII rozstrzygnięcia decyzji).

Zgodnie z art. 26 ust. 3 uokik. Prezes UOKiK może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy.

W związku z tym Prezes Urzędu nałożył na Spółkę obowiązek publikacji wersji jawnej niniejszej decyzji w całości, na koszt Ferratum Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, na oficjalnej stronie internetowej tego przedsiębiorcy, w ciągu 7 (siedmiu) dni od daty uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, w ten sposób, że odnośnik do treści decyzji o tytule „Decyzja Prezesa UOKiK nr <nr decyzji> o uznaniu praktyk Ferratum Finance Sp. z o.o. za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów”, sporządzonym czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB - #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB - #ffffff), o rozmiarze nie mniejszym niż 36px, powinien zostać umieszczony na stronie głównej, oraz utrzymywania jej na przedmiotowej stronie internetowej przez okres 3 miesięcy (trzech) miesięcy od daty opublikowania na stronie internetowej.

W ocenie Prezesa Urzędu nałożone na Spółkę obowiązki publikacyjne zmierzają do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców (konsumentów – również tych niebędących stroną umowy zawartej ze Spółką, jak i innych profesjonalnych uczestników rynku) informacji o stosowaniu przez Ferratum Finance Spółka z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Obowiązki te spełnią funkcję edukacyjną, w szczególności dla konsumentów, oraz prewencyjną – dla Spółki oraz innych przedsiębiorców. Jednocześnie mają ostrzegać, iż w przypadku braku dochowania przez innych przedsiębiorców wymaganych standardów i zastosowania podobnych praktyk muszą oni liczyć się z określonymi sankcjami.

Ponadto w przypadku uprawomocnienia się niniejszej decyzji, może ona stanowić prejudykat dla dochodzenia indywidualnych roszczeń przez konsumentów.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt VII sentencji niniejszej decyzji

Nałożenie przez Prezesa Urzędu kar pieniężnych (pkt VIII sentencji decyzji).

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 uokik.

Kara pieniężna za naruszenie zbiorowych interesów konsumentów ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu działając w ramach uznania administracyjnego uznał nałożenie na Spółkę kary pieniężnej za celowe.

W ocenie Prezesa Urzędu, zasadnym jest w niniejszej sprawie wymierzenie kary pieniężnej z uwagi na cele prewencji indywidualnej i ogólnej, jak również cel represyjny. Nałożenie kary pieniężnej służyć będzie zatem jako środek odstrasżający Spółkę od stosowania podobnych praktyk w przyszłości (prewencja indywidualna). Rozstrzygnięcie o karze ma również być sygnałem dla innych profesjonalnych uczestników rynku usług finansowych że tego typu działania nie mogą być podejmowane - pod rygorem sankcji finansowej (prewencja ogólna). Kara pieniężna spełni również funkcję represyjną, to znaczy stanowić będzie dolegliwość dla strony niniejszego postępowania uzasadnioną stwierdzeniem praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W świetle art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kara pieniężna może być nałożona w przypadku, gdy do naruszenia przepisów tej ustawy doszło co najmniej nieumyślnie. Natomiast kryteria nałożenia kary określa art. 111 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jak wynika z jego treści Prezes Urzędu, ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej, uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także, w przypadku kary pieniężnej za naruszenie zakazu, o jakim mowa w art. 24 uokik okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia.

Ocena zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie pod kątem umyślności lub nieumyślności naruszenia przez Spółkę zakazu wyrażonego w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pomimo braku wskazujących wprost (np. wytycznych lub procedury postępowań z konsumentami), iż Przedsiębiorca miał lub musiał mieć świadomość niedozwolonego charakteru ocenianego zachowania, Prezes Urzędu uznał, że w zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę każdej ze wskazanych w sentencji niniejszej decyzji praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów należy przypisać cechę umyślności. Świadczy o tym ocena ich całokształtu. Rozpatrywane łącznie, tworzą obraz systemowej działalności nakierowanej na osiągnięcie łatwego zysku, przy minimalnych nakładach i zaangażowaniu środków finansowych jak również zminimalizowaniu ryzyka prowadzonej działalności gospodarczej. Ich stosowanie było celowe, stanowiło część przyjętej strategii pozyskania konsumenta w kontekście innych ofert rynkowych, podpisywanie umów z konsumentami i nie udzielanie pożyczek z winy konsumenta, zadawałając się nałożeniem na niego kary finansowej. Praktyki te wzajemnie się wspomagały i uzupełniały, wprowadzając dezinformację konsumentów co do posiadanych praw i obowiązków Przedsiębiorcy jak i wprowadzały w błąd co do możliwości szybkiego uzyskania oferowanej przez Spółkę pożyczki. Pozbawiony ochrony wynikającej z ustawy o kredycie konsumenckim, wprowadzony w błąd co do możliwości uzyskania pożyczki pieniężnej konsument, po podpisaniu weksla, konsument był zobowiązany do zapłaty kary umownej. Cel takiego zachowania potwierdza fakt, iż w okresie trzech kwartałów 2016 r. Spółka zrealizowała tylko jedną umowę pożyczki, a jej podstawowy przychód z działalności pożyczkowej za ten okres stanowiły kary umowne z tytułu rozwiązania umowy pożyczki przez Spółkę z winy konsumenta. Na 148 wypowiedzianych przez Spółkę umów 56 umów zostało wypowiedzianych z powodu nie złożenia przez konsumenta-pożyczkobiorcę zabezpieczenia pożyczki we wskazanym w umowie terminie. Proces zdominowania konsumenta zaczynał się już w momencie sprawdzanie w Biurze Informacji Gospodarczej informacji przekazanych przez Konsumenta nie przed ale po podpisaniu umowy pożyczki a kończył się uruchomieniem weksla z powodu nie uiszczenia przez konsumenta kary umownej za niedopełnienie warunku umowy, którego konsument nie był w stanie spełnić.

Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie. W świetle art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia. Przy ustaleniu wysokości kar Prezes Urzędu wziął pod

uwagę: okoliczności naruszenia przez Ferratum Finance Sp. z o.o. przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz okres, stopień i skutki rynkowe naruszeń.

Przedsiębiorca zawierał z konsumentami umowy pożyczki przez 12 miesięcy w latach 2016 – 2017 r. Umowy te były zawierane z konsumentami z terenu całego kraju.

Jednocześnie ustalając wysokość każdej z kar Prezes Urzędu rozważył okoliczności łagodzące i obciążające związane z zachowaniem Spółki podczas stosowania wskazanych w sentencji decyzji praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Prezes Urzędu nie uznał za okoliczność łagodzącą faktu zaniechania stosowania wskazanych w sentencji decyzji praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, gdyż uznał, że zaprzestanie ich stosowania było efektem zakończenia działalności Przedsiębiorcy w zakresie udzielania pożyczek, a nie działaniem wynikającym z własnej inicjatywy związanej z podjęciem działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia skutków stosowanych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Natomiast, z uwagi na ilość udzielonych pożyczek Prezes Urzędu nie uwzględnił jako okoliczności obciążającej Spółkę zasięgu terytorialnego stosowanych praktyk, który obejmował teren całego kraju.

Przy nakładaniu kar, jak wskazano wyżej, Prezes Urzędu uwzględnił, że wszystkie zarzucone Przedsiębiorcy praktyki miały charakter umyślny.

Kary za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, opisanych w pkt I rozstrzygnięcia decyzji.

W niniejszym zarzucie stwierdzono naruszenie przez przedsiębiorcę prawa konsumentów do uzyskania rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji wymaganej przepisami ustawy o kredycie konsumenckim.

W ramach niniejszego zarzutu doszło do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie nieprzekazywania konsumentom formularza informacyjnego, informacji na podstawie jakiego zbioru danych odmówiono konsumentowi udzielenia pożyczki, wyjaśnień dotyczących postanowień zawartych w Umowie Pożyczki w sposób umożliwiający konsumentowi podjęcie decyzji proponowanej mu umowy pożyczki doszło na etapie przed zawarciem umowy. Natomiast w kwestii niewskazywania informacji wymaganych przepisami ustawy o kredycie konsumenckim to jest informacji o wysokości odsetek należnych w stosunku dziennym w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy pożyczki, nie wskazania nazwy organu nadzoru w sprawach ochrony konsumentów, nie przekazywanie przy zawarciu umowy pożyczki wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy do naruszenia doszło na etapie zawierania umowy, co jednak przełożyło się na etap wykonania kontraktu.

Odnosnie pkt I podpunktu a sentencji niniejszej decyzji udowodniono Przedsiębiorcy naruszenie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 10 ustawy o kredycie konsumenckim zgodnie, z którym jeżeli kredytodawca odmówi konsumentowi udzielenia kredytu konsumenckiego na podstawie informacji zawartych w bazie danych lub zbiorze danych kredytodawcy, kredytodawca niezwłocznie przekazuje konsumentowi bezpłatną informację o wynikach tego sprawdzenia oraz wskazuje bazę danych, w której tego sprawdzenia dokonano. W następstwie ww. zachowania pozbawieni oni zostali możliwości zwrócenia się do podmiotu prowadzącego tę bazę danych o przedstawienie informacji w niej zawartych, a dotyczących jego osoby. W ten sposób konsument został pozbawiony możliwość ewentualnej weryfikacji rzetelności informacji zawartych w bazach danych (np. uzupełnienie tych informacji lub usunięcie informacji błędnych). Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego skutkuje pogorszeniem sytuacji konsumentów, którzy w opisanej

wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy należy ocenić jako mało szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność, przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy), to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt a sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 3 037,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Odnosnie pkt I podpunktu b sentencji niniejszej decyzji udowodniono Przedsiębiorcy naruszenie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 11 ustawy o kredycie konsumenckim zgodnie z którym kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki udzielić konsumentowi wyjaśnień dotyczących treści informacji przekazanych przed zawarciem umowy oraz postanowień zawartych w umowie, która ma zostać zawarta, w sposób umożliwiający konsumentowi podjęcie decyzji dotyczącej umowy o kredyt konsumencki. W następstwie stosowania tej praktyki przez Przedsiębiorcę uniemożliwiono konsumentowi podjęcie racjonalnej decyzji dotyczącej zawarcia umowy o kredyt konsumencki -pożyczkę. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy należy ocenić jako umiarkowanie szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy), to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt b sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 4 547,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) maksymalnego wymiaru kary.

Odnosnie pkt I. podpunktu c sentencji niniejszej decyzji udowodniono, że Przedsiębiorca naruszył prawo konsumenta do otrzymania na formularzu informacyjnym zgodnie z art. 14 ust.1 ustawy o kredycie konsumenckim informacji wskazanych w art. 13 ust. 1 i 2 tej ustawy. Takie zachowanie uniemożliwiło konsumentom porównanie ofert kredytowych (pożyczek) zarówno krajowych jak i z innych państw. Ponadto zapoznanie się przez konsumenta z danymi zawartymi w formularzu informacyjnym pozwala mu już na etapie przedkontraktowym na racjonalne, przemyślane, bez presji czasu i nacisków udzielającego

kredytu (pożyczki) podjęcie decyzji o zawarciu umowy kredytu (pożyczki). Brak tych informacji przekazywanych na formularzu informacyjnym uniemożliwił konsumentowi dokonanie oceny zasadności skorzystania z usług ww. kredytodawcy na proponowanych przez niego warunkach. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy należy ocenić jako umiarkowanie szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyk, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary (tajemnica przedsiębiorcy) to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt c sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 4 548,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Odnosnie pkt I podpunktu d sentencji niniejszej decyzji udowodniono Przedsiębiorcy naruszenie obowiązku informacyjnego dotyczące przekazania w umowie danych o możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury.

Obowiązek ten wynikał z art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim. Pozbawienie konsumenta tej informacji skutkowało ograniczeniem możliwości rozstrzygnięcia sporów z Przedsiębiorcą. Nie informując konsumenta o tej możliwości skazał go na kosztową i długotrwałą drogę sądową. Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego skutkuje pogorszeniem sytuacji konsumentów, którzy w opisanej wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy mające na etapie zawierania umowy należy ocenić jako mało szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność, przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt d sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 3 032,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Odnosnie pkt I podpunktu e sentencji niniejszej decyzji udowodniono, że Przedsiębiorca naruszył prawo konsumenta do otrzymania danych o wysokości odsetek naliczanych w stosunku dziennym od kwoty, która zostanie mu udostępniona do dyspozycji.

Obowiązek ten wynikał z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim. Brak powyższej informacji pozbawił konsumenta możliwości zweryfikowania, czy wysokość ewentualnych opłat za okres korzystania z otrzymanej pożyczki jest wyliczona właściwie, a przedsiębiorca nie dąży do uzyskania nieuprawnionych korzyści względem słabszej strony stosunku zobowiązaniowego. Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego skutkuje pogorszeniem sytuacji konsumentów, którzy w opisanej wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy mające miejsce na etapie zawierania umowy należy ocenić jako mało szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność, przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt e sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 3 032,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Odnosnie pkt I podpunktu f sentencji niniejszej decyzji udowodniono, że Przedsiębiorca naruszył prawo konsumenta do otrzymania informacji o organie nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów. Obowiązek ten wynikał z art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim. Brak powyższej informacji pozbawił konsumenta możliwości zgłoszenia do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ewentualnych naruszeń zbiorowych interesów konsumentów przez Przedsiębiorcę a tym samym zapobieżenie dalszemu niezgodnemu z prawem zachowaniu Spółki. Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego skutkuje pogorszeniem sytuacji konsumentów, którzy w opisanej wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy do którego doszło na etapie zawierania umowy, co przełożyło się również na etap wykonania kontraktu, należy ocenić jako bardzo szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt f sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 6 064,00 zł, co stanowi (tajemnica

przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Odnosnie pkt I podpunktu g sentencji niniejszej decyzji udowodniono, że Przedsiębiorca naruszył prawo konsumenta do otrzymania na trwałym nośniku, wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy, z oznaczeniem swojego imienia, nazwiska (nazwy) i adresu zamieszkania (siedziby). Obowiązek ten wynikał z art. 53 ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim. Brak powyższej informacji utrudniał konsumentowi możliwość z korzystania przez niego z prawa do odstąpienia od umowy. Ponadto niedopełnienie powyższego obowiązku informacyjnego skutkuje pogorszeniem sytuacji konsumentów, którzy w opisanej wyżej sytuacji nie uzyskują informacji, wymaganych ustawą o kredycie konsumenckim. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy mające na etapie zawierania umowy należy ocenić jako mało szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność, przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt I podpunkt g sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 3 032,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Kara pieniężna za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

W pkt II sentencji niniejszej decyzji udowodniono Przedsiębiorcy stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych. Stosowanie praktyki wskazanej w tym punkcie wprowadzało konsumentów w błąd co do wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oferowanej pożyczki, zaniżając roczną stopę oprocentowania. Tym samym Spółka ograniczała konsumentom możliwości porównawcze ofert różnych kredytodawców /pożyczkodawców w celu wybrania najbardziej korzystnej finansowo opcji. Dlatego tak ważne jest, aby rzeczywista roczna stopa oprocentowania liczona była w sposób prawidłowy, zgodny z art. 5 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim. Powyższe zachowanie Przedsiębiorcy dotyczące etapu zawierania umowy należy ocenić jako umiarkowanie szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na

wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt II sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 4 548,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Kara pieniężna za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

W pkt III sentencji niniejszej decyzji udowodniono Przedsiębiorcy stosowanie bezprawnego działania poprzez przyjmowanie weksli in blanco bez klauzuli „nie na zlecenie” lub innej równoznacznej, co stanowi naruszenie przepisu art. 41 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. W konsekwencji Spółka mogła dowolnie obracać weksłami. Oceniając szkodliwość ww. praktyki należy wskazać, że takim działaniem Spółka postawiła konsumentów w gorszej sytuacji niż to przewidział ustawodawca, gdyż weksel przez nich wystawiony, nie zawierający tej klauzuli, mógł być sprzedany przez indos, a tym samym na nabywcę weksla (indosariusza) zostałaby przeniesiona pełnia praw wynikających z treści weksla niezależnie od tego, czy przysługiwały one indosantowi, czy nie. Innymi słowy, w przypadku sprzedaży weksla bez ww. klauzuli przez Spółkę, konsumenci którzy go wystawili zostali pozbawieni ochrony, jaką zagwarantował im ustawodawca w ustawie o kredycie konsumenckim. W ramach niniejszego zarzutu do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów doszło na etapie zawierania umowy, co przełożyło się również na etap wykonania kontraktu. Zachowanie powyższe należy ocenić zatem jako bardzo szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt III sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 6 064,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Kara pieniężna za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji.

W pkt IV sentencji niniejszej decyzji udowodniono przedsiębiorcy stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych. Stosowanie praktyki wskazanej w tym punkcie wprowadzało konsumentów w błąd co do możliwości uzyskania we wskazanym w umowie czasie stosownego zabezpieczenia pozwalającego na udzielenie pożyczki przez Spółkę. Pod wpływem tego błędu konsument wybierał propozycję zawarcia umowy pożyczki ze Spółką, której by nie zawarł w sytuacji posiadania takiej wiedzy. Wprowadzenie konsumenta w błąd

skutkowało niewypełnieniem przez niego obowiązków umownych, rozwiązaniem umowy przez Spółkę i obciążeniem konsumenta karą umowną. W ramach niniejszego zarzutu do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów doszło na etapie zawierania umowy, co przełożyło się również na etap wykonania kontraktu. Zachowanie powyższe należy ocenić zatem jako bardzo szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt IV sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 6 064,00 zł, co stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Kara pieniężna za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w punkcie V sentencji niniejszej decyzji.

W pkt V sentencji niniejszej decyzji udowodniono Przedsiębiorcy stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych. Stosowanie praktyki wskazanej w tym punkcie wprowadzało konsumentów w błąd co do jego ustawowych uprawnień oraz obowiązków Spółki wobec konsumenta wynikających z ustawy o kredycie konsumenckim. Pod wpływem tego błędu, wynikającego z postanowienia umowy, iż „Umowa nie podlega ustawie o kredycie konsumenckim”, konsument był przekonany, że przy tej umowie pożyczki nie mają zastosowania postanowienia ustawy o kredycie konsumencki zarówno w zakresie jego uprawnień i obowiązków Spółki wobec niego. W ramach niniejszego zarzutu do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów doszło na etapie zawierania umowy, co przełożyło się również na etap wykonania kontraktu. Zachowanie powyższe należy ocenić jako bardzo szkodliwe.

W ocenie Prezesa Urzędu, ww. okoliczność przesądza o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie (tajemnica przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r., tj. (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

W dalszym etapie kalkulacji kary Prezes Urzędu rozważył, czy ustalona kwota bazowa powinna podlegać modyfikacjom ze względu na występujące w sprawie okoliczności łagodzące bądź obciążające.

Prezes Urzędu, w przypadku zarzuconej praktyki, nie dopatrył się okoliczności łagodzących. Natomiast za okoliczności obciążające Prezes Urzędu uznał, jak wskazano na wstępie, umyślność stwierdzonego naruszenia. Okoliczność ta uzasadnia podwyższenie kwoty bazowej kary o (tajemnica przedsiębiorcy) %, to jest do kwoty (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt V sentencji decyzji Prezes Urzędu nałożył na Przedsiębiorcę karę w wysokości 6.063,00 zł, co stanowi (tajemnica

przedsiębiorcy) % obrotu osiągniętego przez Spółkę w 2017 r. oraz (tajemnica przedsiębiorcy) % maksymalnego wymiaru kary.

Koszty postępowania (pkt IX sentencji decyzji).

Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. Zgodnie z art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania.

Zgodnie z art. 263 § 1 kpa, do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 uokik, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Zgodnie z art. 264 § 1 kpa jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

W wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu w pkt I V sentencji niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną postępowania. W związku z powyższym, postanowiono obciążyć stronę postępowania kosztami postępowania w wysokości 62,40 zł (słownie: sześćdziesiąt dwa złote czterdzieści groszy).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Wobec powyższego, orzeczono jak w pkt IX sentencji decyzji.

Pouczenie

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1360, 1499, 416, 1637, 1544, 1693, dalej: kpc) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt III sentencji decyzji, na podstawie art. 264 § 2 k.p.a. w zw. z art. 83 i art. 81 ust. 5 u.o.k.k. w zw. z art. 479³² § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, stronie przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi, ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 300 ze zm.), odwołanie

od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł, a zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu- w kwocie 500 zł.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, osoba fizyczna może domagać się zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 2 i § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania, który niezwłocznie przesyła ten wniosek sądowi właściwemu.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury
w Łodzi*

Tomasz Dec

Otrzymuje:

Ferratum Finanse Spółka z o.o.

ul. Mazowiecka 11/49

00-052 Warszawa